

D 102504

(Pages : 5)

Name.....

Reg. No.....

P.G. ENTRANCE EXAMINATION, APRIL 2024

SANSKRIT LANGUAGE AND LITERATURE (GENERAL)

Time : Two Hours

Maximum : 100 Marks

I. Answer all questions : सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः :

Choose the correct answer from the four given in the brackets :

कोष्ठात् चतुर्षु समुचितमुत्तरमादाय लिखत :

1 राज्ञः पुरुषः राजपुरुषः । अत्र समासः कः ।

(A) द्वन्द्वः

(B) तत्पुरुषः

(C) बहुव्रीहि

(D) अव्ययीभावः

2 दर्भाङ्कुरेण चरणः क्षत इत्यकाण्डे । अत्र वृत्तं किम् ।

(A) मन्दाक्रान्ता

(B) स्रग्धरा

(C) वसन्ततिलकम्

(D) मालिनी

3 एकदा दधिविमाथकारिणीम् । अत्र किं नाम वृत्तम् ।

(A) रथोद्धता

(B) वंशस्थम्

(C) शिखरिणी

(D) मालिनी

4 वृत्तशास्त्रे मध्यलघुगणः कः ।

(A) मगणम्

(B) रगणम्

(C) सगणम्

(D) यगणम्

5 शक्तिर्निपुणता लोककाव्यशास्त्राद्यवेक्षणात् इत्यत्र शक्तिरित्यस्य कः अर्थः ।

(A) कारिकशक्तिः

(B) मन्त्रशक्तिः

(C) प्रतिभा

(D) विद्या

6 व्याकरणे का नाम वृद्धिः ।

(A) अदेङ्

(B) आदैच्

(C) लण्

(D) हल्

Turn over

7 नै अकः । सन्धत् ।

(A) नीयकः

(B) नोयकः

(C) नायकः

(D) नौयकः

8 विप्रतिषेधे किं कार्यम् ।

(A) पूर्वम्

(B) परम्

(C) लघु

(D) गुरु

9 माहेश्वरसूत्रेषु कस्य वर्णस्य द्विवारमुक्तिः ।

(A) अ

(B) च

(C) ह

(D) ल

10 माहेश्वरसूत्रेषु आदिमं सूत्रं किम् ।

(A) हल्

(B) ह य व रट्

(C) अ इ उ ण्

(D) घ ढ ध ष्

11 पूर्यत ————— यणचि ।

(A) इकः

(B) अकः

(C) उकः

(D) ऋकः

12 मधु अरिः । सन्धत्

(A) मधारिः

(B) मध्वरिः

(C) मधैरिः

(D) मध्वारिः

13 पूर्यत-शक्तानां भूषणं ————— ।

(A) बलम्

(B) धनम्

(C) विद्या

(D) क्षमा

14 पूरयत-विषयभेदताद्वय्यरञ्जनं विषयस्य यत् तत् _____ ।

(A) उपमा	(B) रूपकम्
(C) दीपकम्	(D) निदर्शना

15 सूर्य उदयः सन्धत्त ।

(A) सूर्योदयः	(B) सूर्योदयः
(C) सूर्योदयः	(D) सूर्योदयः

16 तत्र एव । सन्धत्त ।

(A) तत्रैव	(B) तत्रैव
(C) तत्रैव	(D) तत्रैव

17 उपमानोपमेययोः वस्तुप्रतिवस्तुभावे कः अलङ्कारः ।

(A) तुल्ययोगिता	(B) दृष्टान्तः
(C) प्रतिवस्तूपमा	(D) दीपकम्

18 कस्मिन्नलङ्कारे अपह्वस्य प्राधान्यं वर्तते ।

(A) रूपके	(B) उपमायाम्
(C) अपह्वस्य	(D) अतिशयोक्तौ

19 व्यतिरेको _____ उपमानोपमेययोः । पूरयत ।

(A) समानः	(B) विशेषः
(C) सादृश्ये	(D) रञ्जने

20 पूरयत । उक्तिः _____ स्यात्सामान्यविशेषयोः ।

(A) काव्यलिङ्गः	(B) प्रतिवस्तूपमा
(C) अर्थान्तरन्यासः	(D) विशेषोक्तिः

21 तार्किकमते ज्ञानाकरणमकं प्रमाणं किम् ।

(A) प्रत्यक्षम्	(B) अनुमानम्
(C) उपमानम्	(D) शब्दः

22 वैशेषिकदर्शनस्य प्रथमप्रवक्ता कः ।

(A) कपिलः

(B) गौतमः

(C) कणादः

(D) चार्वाकः

23 ध्वन्यालोकस्य कर्ता कः ।

(A) जगन्नाथः

(B) विश्वनाथः

(C) अप्पय्यदीक्षितः

(D) आनन्दवर्धनः

24 नारायणीयम् नाम स्तोत्रकाव्यं केन लिखितम् ।

(A) शङ्करेण

(B) नारायणभट्टेन

(C) कृष्णलीलाशुकेन

(D) कुलशेखरेण

25 स्वप्नवासवदत्तनाटके विदूषकः कः ।

(A) रुमण्वान्

(B) यौगन्धरायणः

(C) वत्सराजः

(D) वसन्तकः

(25 × 2 = 50 marks)

II. Write short notes on any five : पञ्च अधिकृत्य लघुटिप्पणीः लिखत :

26 श्रीशङ्करः

27 माघः

28 उत्तररामचरितम्

29 विशाखदत्तः

30 नारायणीयम्

31 काव्यादर्शः

32 मम्मटभट्टः

33 लक्षणा

(5 × 6 = 30 marks)

III. Translate any two into regional language or English :

प्रादेशिकभाषायां आङ्गलेयभाषायां वा द्वौ अनुवदत । :

34 सर्वभाषोद्धवस्थाना संस्कृत्या चैव भूषिता ।

कथ्यते मृतभाषेति किमतः परमादरः ॥

35 वागर्थाविव संपृक्तौ वागर्थप्रतिपत्तये ।

जगतः पितरौ वन्दे पार्वतीपरमेश्वरौ ॥

36 अष्टादश पुराणेषु व्यासस्य वचनद्वयम् ।

परोपकारः पुण्याय पापाय परपीडनम् ॥

37 अस्त्युत्तरस्यां दिशि देवतात्मा हिमालयो नाम नगाधिराजः ।

पूर्वापरौ तोयनिधी वगाह्य स्थितः पृथिव्या इव मानदण्डः ॥

(2 × 10 = 20 marks)